

Sygn. akt II Ka 567/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Wojciechowski (spr.)

Sędziowie: SSO Marcin Świerk

SSO Dariusz Zrębiec

Protokolant: protokolant Małgorzata Dąbek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Marioli Zarzyki - Rzucidło

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016 r.

sprawy skazanego P. N.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 1 czerwca 2015 r., sygnatura akt II K 947/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

SSO Marcin Świerk SSO Tomasz Wojciechowski SSO Dariusz Zrębiec

Sygn. akt II Ka 567/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem łącznym z dnia 1 czerwca 2016 roku, sygn. akt II K 947/14 dotyczącym **P. N.** skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 21.11.2008 r. sygn. akt X K 1513/07 za występki z art. 158 § 1 kk popełniony w dniu 26.08.2007 r. za co wymierzono mu karę 12 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując go w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym,
2. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II K 467/11 za występki z art. 284 § 3 kk popełniony na przełomie sierpnia i września 2010 r. za co wymierzono mu karę 3 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując go w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym,
3. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 28.05.2013 r. sygn. akt II K 929/12 za występki:
 - a) z art. 204 § 2 popełniony w okresie od marca 2010 do czerwca 2010 r. za co wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 15 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł.,

b) z art. 280 § 1 kk popełniony w dniu 29. 03. 2011 r. za co wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

c) z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk i in. popełniony w dniu 29.03.2011 r. za co wymierzono mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

d) z art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w dniu 11.10.2011 r. za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

e) z art. 204 § 2 kk popełniony w okresie od maja 2010 do czerwca 2010 r. za co wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 15 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

f) z art. 204 § 2 kk popełniony w okresie od września 2010 do listopada 2010 r. za co wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 15 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

g) z art. 204 § 2 kk popełniony w okresie od 7 września 2010 do listopada 2010 r. za co wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 15 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

za co wymierzono mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł,

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 30.01.2014 r. sygn. II Ka 553/13 zmienił zaskarżony wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że uchylił wszystkie orzeczenia o czyny przypisane skazanemu z art. 204 § 1 kk oraz rozwiązał orzeczenie o karze łącznej, a na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 2 kk za czyny przypisane w wyroku Sądu I instancji w pkt II, III i IV orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł. Ponadto Sąd zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 11.10.2011 r. do dnia 30.01.2014 r.

4. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 08.04.2014 r. sygn. akt II K 113/14 za występki z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk popełnione od marca 2010 r. do listopada 2010 r. za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności, oraz karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 zł. Ponadto Sąd zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 30.01.2014 r. do dnia 08.04.2014 r.

I. rozwiązał węzeł kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30.01.2014 r. sygn. akt II Ka 553/14,

II. na podstawie art. 85 kk i 86 § 1 i 2 kk biorąc za podstawę jednostkowe kary wymierzone prawomocnymi wyrokami wyżej opisanymi w punktach 2, 3 b i c i 4 (Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II K 467/11, Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 28.05.2013 r. sygn. akt II K 929/12 odnośnie czynów z art. 280 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk popełnione w dniu 29.03.2011 r. oraz Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 08.04.2014 r. sygn. akt II K 113/14) orzekł wobec skazanego P. N. karę łączną 4 (lat) pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 40 (czterdziestu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej jako 30 (trzydzieści) zł,

III. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności rzeczywiste okresy pozbawienia wolności od dnia 11.10.2011 r. do dnia 30.01.2014 r., od dnia 30.01.2014 r. do dnia 08.04.2014 r. oraz okresy dotychczas odbytych kar z któregośkolwiek z wyroków podlegających łączeniu,

IV. orzekł, że wyroki w częściach nie podlegających łączeniu ulegają odrębnemu wykonaniu,

V. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym co do wyroku opisanego w punkcie 1 (Sądu Rejonowego w Rzeszowie dnia 21.11.2008 r. sygn. akt X K 1513/07), oraz występku opisanego w punkcie 3 d (Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 28.05.2013 r. sygn. akt II K 929/12 dot. występku z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii), a kosztami procesu w tym zakresie obciążył Skarb Państwa,

VI. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej w R. wydatki w kwocie 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu przez adw. M. L.,

VII. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku złożyła obrońca P. N., zaskarżając go w całości w punktach I, II, III, IV oraz V na korzyść skazanego

i zarzucając:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest art. 85 kk poprzez połączenie jednostkowego skazania na karę pozbawienia wolności z karą zastępczą pozbawienia wolności, orzeczoną w miejsce niewykonanej kary ograniczenia wolności, a tym samym kar różnego rodzaju, nie podlegających łączeniu,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy a mianowicie art. 572 kpk w zw. z art. 85 kk poprzez niezasadne umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w stosunku do występku z art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii opisanego w wyroku II K 929/12 pomimo istnienia przesłanego do jego włączenia do wyroku łącznego,

3. rażące naruszenie przepisu prawa materialnego, mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie 53 § 1 i 2 kk poprzez niezastosowanie i niewskazanie na jakich dyrektywach sądowego wymiaru kary Sąd się oparł i w jakim zakresie uznał ich wpływ na wymiar kary łącznej w wymiarze 4 lat,

4. rażące naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 424 § 2 kpk poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku niespełniającego wymagania określone w ustawie poprzez niewskazanie okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary łącznej, a mianowicie niewskazanie dyrektyw sądowego wymiaru kary, którymi Sąd miał się kierować i ich wpływu na wymiar kary łącznej określonych w art. 53 kk,

5. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 571 § 1 kpk w zw. z art. 167 kpk w zw. z art. 366 § 1 kpk w zw. z art. 214 kpk poprzez niezebanie przez Sąd informacji za okres od dnia 18 grudnia 2014 r. a więc od daty warunkowego przedterminowego zwolnienia skazanego do daty wydania wyroku łącznego o warunkach rodzinnych, majątkowych, stanie zdrowia skazanego i zachowaniu skazanego po opuszczeniu zakładu karnego,

6. naruszenie przepisu postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 577 kpk poprzez nie zaliczenie na poczet orzeczonej kary łącznej grzywien już uiszczonych orzeczonych w sprawach objętych wyrokiem łącznym,

7. rażącą niewspółmierność kary poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, podczas gdy adekwatną i spełniającą wszystkie cele byłaby kara pozbawienia wolności w niższej wysokości, a mianowicie w wysokości 2,6 miesięcy pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji,

8. naruszenie przepisu postępowania, mające wpływ na wynik sprawy a mianowicie art. 572 kpk poprzez jego niezastosowanie polegające na wydaniu wyroku łącznego po rozwiązaniu wcześniej orzeczonej kary łącznej i zastosowaniu połączenia innych niż poprzednio kar w konfiguracji rażąco niekorzystnej dla skazanego.

Obrońca skazanego wniosła, aby Sąd Okręgowy w Rzeszowie uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie.

Ponadto - z ostrożności procesowej - obrońca skazanego wniosła, aby Sąd zmienił zaskarżony wyrok poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze

2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc w dolnej granicy kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji oraz kary łącznej grzywny na zasadzie pełnej absorpcji, przy połączeniu wyrokiem łącznym wszelkich kar jednostkowych z wyroków II K 929/12 oraz II K 113/14 bez obejmowania wyrokiem łącznym kary II K 467/11 oraz zaliczył skazanemu na poczet łącznej kary pozbawienia wolności rzeczywiste okresy pozbawienia wolności oraz na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył wszelkie grzywny już zapłacone.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a rozstrzygnięcie następcze przybiera formę nakazu ponownego rozpoznania sprawy. Od razu też odnotować trzeba, że orzeczenie wydane w następstwie kontroli odwoławczej nie jest, w zasadniczej części, pochodną uchybień popełnionych przez sąd I instancji, lecz efektem układu procesowego, który ukształtował się po wydaniu zaskarżonego wyroku.

Otóż, zgodnie z art. 107 § 4 kk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 21 marca 2015 r.) w razie skazania na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje

z mocy prawa z upływem 3 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania. Uwarunkowania rozpoznawanej sprawy są zaś tego rodzaju, że orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23 sierpnia 2011 r. sygn. akt II K 467/11 kara 3 miesięcy ograniczenia wolności została wykonana – w postaci zastępczej kary pozbawienia wolności – w okresie od dnia 26 czerwca 2012 r. do dnia 10 sierpnia 2012 r. W tej sytuacji do zatarcia przedmiotowego skazania doszło z mocy prawa z upływem dnia 10 sierpnia 2015 r.

Konstatacja ta wywołuje dwie ważkie implikacje procesowe. Po pierwsze, wyklucza możliwość objęcia węzłem kary łącznej jednostkowego skazania w sprawie Sądu Rejonowego w Rzeszowie prowadzonej pod sygn. akt II K 467/11 na karę

3 miesięcy ograniczenia wolności. Po wtóre, eliminuje przeszkodę do rozszerzenia tego węzła na jednostkowe skazanie za występki z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. nr 179, poz. 1485 ze zm.) wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23 maja 2013 r. sygn. akt II K 929/12 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 stycznia 2014 r. sygn. akt II Ka 553/13 na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą stanowił właśnie wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23 sierpnia 2011 r. sygn. akt II K 467/11 poprzedzający w ujęciu chronologicznym popełnienie tego przestępstwa (11 października 2011 r.).

Z uwagi na potrzebę zagwarantowania skazanemu dwuinstancyjnego modelu postępowania karnego w sprawie z wniosku o wydanie wyroku łącznego Sąd Okręgowy opowiedział się za koniecznością wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, by

w pierwszym rzędzie stanowisko w tym przedmiocie mógł wyrazić sąd I instancji.

Podkreślić warto i to, że nie jest pozbawiony słuszności postulat skarżącego obliczony na zebranie informacji dotyczących skazanego w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego, bądź komendę policji właściwą ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu P. N.. Idzie bowiem o to, że skazany w dniu 18 grudnia 2014 r. opuścił zakład karny i wiedza Sądu Rejonowego odnośnie do jego zachowania na wolności, zwłaszcza przejawów świadczących o naruszeniu przez niego porządku prawnego, warunków środowiskowych, sytuacji bytowej P. N. i jego rodziny, źródeł jego utrzymania, stanu zdrowia, z uwzględnieniem częstotliwości

sięgania po alkohol lub środki odurzające, tudzież uzależnienia od tego rodzaju substancji psychoaktywnych, sposobu spędzania wolnego czasu, kontaktów ze środowiskowymi grupami patologii społecznej niewątpliwie zyskuje istotne znaczenie dla oceny czy i na ile rozmiar dotychczas wykonanej kary pozbawienia wolności wzbudził w skazanym wolę współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanym postaw, a w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa. Oczywista jest bowiem zależność, że indywidualne potrzeby resocjalizacyjno – wychowawcze wobec P. N. i stopień ich zrealizowania rzutować będzie (współ z innymi okolicznościami) na wymiar kary łącznej. Dla kompletności tej części rozważań stwierdzić wypada, że w zasięgu zainteresowania sądu I instancji winny pozostać także okoliczności odnoszące się do wykonania przez skazanego dolegliwości o charakterze ekonomicznych, będących skutkiem popełnienia w przeszłości przestępstw, w postaci orzeczonych grzywien oraz środków karnych przepadku równowartości osiągniętej korzyści majątkowej, gdyż one świadczą również o prawidłowości przebiegu procesu resocjalizacji P. N., tudzież o zakłóceniach w tej mierze w aspekcie napiętnowania zaszłości i uwrażliwienia na przyszłość.

Zamieszczone powyżej racje zyskują przeto tę doniosłość, że są wystarczające do wydania orzeczenia przez sąd wyższego rzędu, zaś rozpoznanie pozostałych uchybień podniesionych w apelacji byłoby bezprzedmiotowe lub przedwczesne dla dalszego toku postępowania.

Natomiast rzeczą Sądu Rejonowego będzie ponowne rozpoznanie sprawy z uwzględnieniem wyartykułowanych powyżej zapatrywań oraz wskazań co do dalszego toku postępowania, przy czym redagując wyrok organ ten zadba, by zawierał on niezbędną część umarzającą postępowanie, a z drugiej strony odstąpi od zamieszczenia sformułowania opisanego w pkt IV zaskarżonego rozstrzygnięcia, jako że zamierzony rezultat wynika a contrario z regulacji statuowanej w art. 576 § 1 kpk.

Wyrok Sądu Okręgowego znajduje oparcie w przepisach art. 436 kpk i art. 437 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk.

SSO Marcin Świerk SSO Tomasz Wojciechowski SSO Dariusz Zrębiec